

Nr 32.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 14 § 1 mom. lagen den 20 december 1940 (nr 1044) om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus.

Genom en den 31 mars 1950 dagtecknad proposition, nr 225, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

Lag

angående ändrad lydelse av 14 § 1 mom. lagen den 20 december 1940 (nr 1044) om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus.

Härigenom förordnas, att 14 § 1 mom. lagen den 20 december 1940 (nr 1044) om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse:)

14 §.

1. Lasarets-, sanatorie- och epidemisjukhusläkare utnämnas av Konungen. Då sådan — — — — — därtill tagas. Sedan förslag — — — — — erhålla förslagsrum.

(Föreslagen lydelse:)

14 §.

Konungen må beträffande sjukhus, där medicinsk undervisning bedrivs eller avses skola bedrivas, på framställning av den som driver sjukhuset meddela undantag från bestämmelserna i detta moment.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Senaste lydelse, se SFS 1946: 129.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för förslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Inledning.

I skrivelse den 19 oktober 1949 har Malmö stads sjukhusdirektion hemställt om medgivande, att befattningarna såsom överläkare å röntgen-diagnostiska avdelningen, ögonkliniken och öronkliniken vid Malmö allmänna sjukhus måtte få tillsättas i enlighet med gällande föreskrifter för tillsättning av professorer samt med yttranderätt för sjukhusdirektionen angående de å förslagsrum uppföras lämplighet såsom överläkare och klinikchef. Framställningen har tillstyrkts av medicinalstyrelsen samt av kanslern för rikets universitet efter hörande av medicinska fakulteten vid universitetet i Lund.

Då det vid prövning av ifrågavarande framställning befanns att den icke kunde tillgodoses utan ändring av 14 § sjukhuslagen, upprättades inom inrikesdepartementet en den 16 februari 1950 dagtecknad promemoria med förslag till sådan ändring.

Gällande bestämmelser.

Enligt gällande reglemente för Malmö stads sjukhus (SFS 360/1945), § 12, skall å överläkare, med i reglementet angivna undantag, tillämpas vad i sjukhuslagen och sjukhusstadgan finnes föreskrivet om lasarettsläkare eller, där överläkaren är anställd vid sanatorium, om sanatorieläkare. I sjukhuslagen finnas bestämmelser om tillsättande av dessa läkartjänster i 14 § 1 mom. Detta lagrum lyder:

»Lasarett-, sanatorie- och epidemisjukhusläkare utnämnas av Konungen. Då sådan läkartjänst skall tillsättas, åligger det medicinalstyrelsen att, i den mån enligt vederbörligen meddelade bestämmelser behöriga sökande anmält sig, å förslag uppföra de tre i avseende å skicklighet och förtjänst främsta bland de sökande. Kan sökande inom det område, som tjänsten avser, åberopa framstående skicklighet, ådagalagd genom berömvärd tjänstgöring å sjukhus, grundlig utbildning eller väl vitsordat vetenskapligt forskningsarbete, skall särskild hänsyn därtill tagas. Sedan förslag upprättats, äger sjukvårdsberedningen efter direktionens hörande att avgiva förord till förmån för någon av de å förslaget uppförda eller annan sökande, vilken av någon av dem, som inom medicinalstyrelsen deltagit i behandlingen av ärendet, ansetts böra erhålla förslagsrum.»

För tillsättning av professorsbefattningar gälla bestämmelserna i universitetsstatuterna.

Departementspromemorian.

Efter en redogörelse för gällande regler, varvid även visats att övergångsbestämmelserna till sjukhuslagen icke medgäve att särbestämmelser med-

delades för Malmö allmänna sjukhus, framhålles i promemorian, att det icke vore möjligt att utan ändring i sjukhuslagen tillmötesgå sjukhusdirektionens i Malmö framställning den 19 oktober 1949.

I fortsättningen framhålles, att det åsyftade resultatet enklast torde kunna uppnås genom att till 14 § sjukhuslagen foga en bestämmelse, som ger Kungl. Maj:t befogenhet att medgiva undantag från de däri upptagna reglerna om tillsättning av lasarettsläkare. I fråga om bestämmelsens utformning diskuteras i promemorian två olika alternativ. Det första alternativet skulle innebära, att Kungl. Maj:t bemyndigas att vid sjukhus, där medicinsk undervisning bedrivs eller kommer att bedrivas, medgiva, att överläkarbefattning må tillsättas i enlighet med gällande föreskrifter för tillsättning av professur. Enligt det andra alternativet skulle bemyndigandet givas en mera allmän avfattning och alltså innebära att Kungl. Maj:t tillförsäkrades en vidsträckt befogenhet att för särskilda fall medgiva undantag från sjukhuslagens bestämmelser om tillsättning av lasarettsläkare.

Av dessa båda alternativ förordas i promemorian det senare. Gentemot det förstnämnda alternativet framhålles, att detta torde förutsätta, att riksdagsbeslut i det särskilda fallet redan föreligger om att undervisning skall bedrivas vid ett visst sjukhus, och att formuleringen sålunda ej medgiver tillämpning på sådana fall, då bestämda planer visserligen föreligga angående upplåtande av ett visst sjukhus för undervisningsändamål men något formellt beslut därom ännu ej fattats.

Remissyttrandena.

Över departementspromemorian ha efter remiss utlåtanden avgivits av medicinalstyrelsen, kanslern för rikets universitet efter hörande av medicinska fakulteten vid universitetet i Lund, styrelserna för Svenska stadsförbundet och Svenska landstingsförbundet samt Sveriges läkarförbund. Styrelsen för Svenska stadsförbundet har åberopat ett yttrande av förbundets sjukvårdsdelegation.

I samtliga yttranden tillstyrkes eller lämnas utan erinran förslaget att i sjukhuslagen införa en bestämmelse, som ger Konungen befogenhet att medgiva undantag från reglerna om tillsättning av lasarettsläkare. Beträffande bestämmelsens utformning äro meningarna däremot delade.

Departementschefen.

Föredragande departementschefen, *statsrådet Mossberg*, tillstyrker det i promemorian framlagda förslaget, att Kungl. Maj:t genom ett tillägg till 14 § 1 mom. sjukhuslagen skulle få befogenhet att under viss förutsättning medgiva undantag från bestämmelserna i detta moment, samt fortsätter:

»Beträffande bestämmelsens utformning synes emellertid promemorieförslaget ha givits en alltför generell avfattning; huruvida särskild ordning för tillsättning av lasarettsläkartjänster kan påkallas av andra orsaker än den

medicinska undervisningens krav torde få prövas vid en kommande revision av sjukhuslagen. I fråga om utformningen kan jag i stället ansluta mig till ett av bl. a. medicinalstyrelsen förordat alternativ, enligt vilket bemyndigandet för Kungl. Maj:t att meddela det avsedda undantaget begränsas till sjukhus, där medicinsk undervisning bedrivs eller planlägges. I likhet med departementspromemorian anser jag dock att som förutsättning för undantag skall gälla, att den som driver sjukhuset gör framställning därom. Däremot synes det icke vara nödvändigt att kräva särskild framställning från vederbörande **universitetsmyndigheter**; självfallet kommer medicinsk undervisning till stånd vid ett sjukhus endast efter samråd med dessa myndigheter. Ej heller torde det höra uppställas som villkor, att sådan undervisning redan bedrivs vid sjukhuset. Det synes tillfyllest att ett principbeslut härom meddelats. Detta kan lämpligen såsom föreslagits av medicinska fakulteten i Lund angivas med uttrycket att medicinsk undervisning 'avses skola bedrivas'.

Kungl. Maj:t synes icke i fråga om tillsättningen av lasarettsläkartjänst vid sjukhus, som avses med undantagsbestämmelsen, böra vara bunden vid en viss ordning såsom t. ex. den i universitetsstatuterna för professorstillsättning stadgade. Vilken procedur som skall gälla bör avgöras med hänsyn till förhållandena i varje aktuellt fall.»

Utskottet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det genom propositionen framlagda lagförslaget och får därför hemställa,
att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 25 april 1950.

På andra lagutskottets vägnar:
DAVID NORMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit
från f ö r s t a kammaren: herrar Norman, Forslund, Sten, Wistrand, Nils Elowsson, Nerman och fru Svenson;
från a n d r a kammaren: herr Ryberg, fru Johansson i Norrköping, herrar Nilsson i Göteborg, Hagård, fröken Höjer, herrar Lundberg, Svensson i Göteborg och fru Sjöstrand.